

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน ปัญหา ในการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เช่น ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการใช้เกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 19 ตัวอย่าง ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณกับกลุ่มข้าราชการครูที่เป็นผู้รับผลจากการใช้หลักเกณฑ์และวิธีการย้าย ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (1973; อ้างถึงในวรรณิ แกมเกตุ, 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ $\pm 5\%$ จำนวนไม่น้อยกว่า 398 ตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 418 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการใช้สถิติพื้นฐาน คือ แจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) การคิดอัตราร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean Score)

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาของหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู พบว่า ด้านองค์ประกอบกรย้ายกรณีปกติ รายละเอียดตัวชี้วัดของรางวัลที่ได้รับหรือผลงานที่แสดงถึงความรู้ความสามารถ ควรกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดที่ชัดเจน เช่น ประเภทรางวัล ระดับของรางวัล จำนวนรางวัล เป็นต้น ส่วนด้านองค์ประกอบกรย้ายกรณีพิเศษ ผู้พิจารณากลั่นกรองกรย้ายควรให้ความสำคัญกับการดูแลติดตามดาที่เจ็บป่วยร้ายแรงมากกว่ากรย้ายกรณีอื่น และควรเชื่อมั่นและดำเนินการตามความเห็นของแพทย์ที่ปรากฏในหลักฐานทางการแพทย์

สภาพปัญหาจากการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู พบว่า ด้านระยะเวลาการยื่นคำร้องกรย้ายกรณีปกติ อาจปรับเป็นยื่นคำร้องในเดือนสิงหาคมของทุกปี เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ทราบตำแหน่งว่างจากการเกษียณอายุราชการ และควรปรับระยะเวลาการยื่นคำร้องเป็นปีละ 2 ครั้ง และอาจปรับเปลี่ยนเป็นสามารถยื่นคำร้องได้มากกว่า 1 เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสในการขอย้ายได้สำเร็จ นอกจากนี้ ด้านผู้พิจารณากลั่นกรองกรย้าย จากการดำเนินงานในปัจจุบันเกิดปัญหาในเรื่องความล่าช้าในการพิจารณากรย้าย เนื่องจากการพิจารณากลั่นกรองกรย้ายในปัจจุบันเป็นอำนาจหน้าที่ของอกศจ. แต่ผู้รวบรวมข้อมูลการยื่นคำร้องขอย้ายของข้าราชการครูเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ทำให้ต้องใช้ระยะเวลานานขึ้น ขั้นตอนการพิจารณามากขึ้น ทำให้มีความล่าช้าที่โรงเรียนจะได้รับข้าราชการครูที่ขอย้าย หรือโรงเรียนได้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มาแทนที่ขอย้าย ซึ่งอาจไม่ทันในการเปิดภาคการเรียนของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนขาดข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ในโรงเรียนมีภาระงานที่มากขึ้น จึงควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้พิจารณาก่อนการย้ายจะทำให้ระยะเวลาการพิจารณาการย้ายมีความรวดเร็วมากขึ้น และสถานศึกษาได้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ที่ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการย้าย คือ ควรกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านรางวัลที่ได้รับหรือผลงานที่แสดงถึงความรู้ความสามารถที่ชัดเจน เช่น ประเภทรางวัล ระดับของรางวัล จำนวนรางวัล เป็นต้น ส่วนด้านการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายของทุกประเภทการย้าย คือ ผู้พิจารณาก่อนการย้ายต้องมีความเป็นธรรม โปร่งใส เป็นกลาง และยึดหลักธรรมาภิบาล ควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้พิจารณาก่อนการย้ายเพื่อให้การดำเนินงานมีความรวดเร็วมากขึ้น และควรมีการจัดประชุมร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาการย้าย และควรให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาการย้ายหรือการรับย้าย เมื่อพิจารณาตามประเภทการย้าย พบว่า ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายกรณีปกติ คือ ควรยื่นคำร้องขอย้ายกรณีปกติในเดือนสิงหาคมของทุกปี ควรปรับระยะเวลาการยื่นคำร้องเป็นปีละ 2 ครั้ง ควรยื่นคำร้องได้มากกว่า 1 เขตพื้นที่การศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการย้ายกลับภูมิลำเนา ส่วนข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายกรณีพิเศษ คือ ผู้พิจารณาก่อนการย้ายกรณีพิเศษ ควรให้ความสำคัญกับการดูแลบิดามารดาที่เจ็บป่วยร้ายแรงมากกว่าการย้ายกรณีอื่น ควรเชื่อมั่นและดำเนินการตามความเห็นของแพทย์ที่ปรากฏในหลักฐานทางการแพทย์ และมีการตีความการพิจารณาการย้ายในทิศทางเดียวกันทุกพื้นที่